

UNELE PARTICULARITĂȚI ALE PROTECȚIEI PĂDURILOR ÎN SUECIA ȘI ÎN ROMÂNIA

Dr. Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA

Abstract

Sweden stands out, at the European level, by the facts that it has managed to preserve the highest degree of afforestation. Some factors common to other countries as well as some specific ones contributed to this success. The regulation of the activity in the forestry sector, in Sweden, provided mainly by the Forestry Law, presents some particularities, which should be noted by the Romanian legislator. Also, the institutional/organizational framework in the Swedish forestry sector presents some particularities that have managed to strengthen the position of this country.

Keywords: *Sweden, Romania, forests, forestry sector, regulations, institutional/organizational framework, particularities.*

1. Aspecte generale

Pădurile, „plămânul verde” al Terrei, „aurul verde” al fiecărei țări, prin cele două funcții principale¹, (a) de *protecție*, cu rol determinant în menținerea și reglarea echilibrului ecologic și (b) de *producție*, cu rol important în economia oricărei țări, au necesitat și necesită o atenție deosebită pentru conservare și dezvoltare.

2. Situația fondului forestier

2.1. Situația fondului forestier suedez²

Suedia se situează peste media UE în ce privește suprafața acoperită cu păduri, aceasta depășind ½ din suprafața teritoriului și ocupă o poziție fruntașă (a treia) în ce privește ponderea proprietății private a terenurilor forestiere, aceasta fiind forma de proprietate dominantă, aproximativ 4/5 din suprafața terenurilor forestiere.

¹ Ioniță G. I., Ioniță-Burda Ș. D., *Dreptul protecției mediului*, edț. a IV-a rev. și adăug., Ed. Pro Universitaria, București, 2016, pp. 121-122.

² Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană*, teză de doctorat susținută la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, 2020, pp. 155-158.

Suprafețele împădurite în Suedia cumulau³ (în anul 2022) la 27,9 mil. ha., reprezentând 68,55 % din suprafața teritoriului acesteia; prin raportare la numărul de locuitori, ar însemna aprox. 2,7 ha./locuitor; din suprafața totală, 23,4 mil. ha., reprezentând aprox. 57,50 % din suprafața teritoriului, sunt terenuri productive.

Din anul 1923, momentul realizării primelor evaluări ale suprafețelor împădurite (Inventarul Forestier Național), s-a raportat⁴ o creștere a stocului de creștere de 85 %.

Creșterea anuală raportată⁵, a volumului de lemn în păduri este de aprox. 120 mil. m³, din care este recoltat un procent de $\frac{2}{3}$ (90 mil. m³), înregistrându-se un spor de $\frac{1}{3}$ (30 mil. m³).

Această creștere s-a datorat unei combinații de *factori*, ca⁶:

- politici determinante;
- dezvoltare a științei silviculturii;
- creare de asociații forestiere familiale, toate construite pe baza drepturilor existente asupra terenurilor, cu scopul de a consolida puterea de piață a micilor deținători de terenuri împădurite;
- practici forestiere constând în tăiere finală urmată de replantare ori regenerare naturală;
- raționalizare a practicilor agricole ce a condus la dispariția pășunatului forestier;
- convertire în suprafețe forestiere a pășunilor și terenurilor arabile de calitate slabă.

Cu toate aceste creșteri, a fost raportată⁷ și o pierdere a suprafeței împădurite, în perioada 2000-2020, de 0,962 mil. ha. (-3,5%).

³ Swedish University of Agricultural Sciences, *Forest statistic 2022*, disponibil online la https://www.slu.se/globalassets/ew/org/centrb/rt/dokument/skogsdata/skogsdata_2022_webb.pdf, p. 47-48; consultat la 15.01.2023.

⁴ Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry, *Forest and Forestry in Sweden*, disponibil online la https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/in-english/forests-and-forestry-in-sweden_2015.pdf, p. 5; consultat la 15.01.2023.

⁵ Swedish Wood, *The forest and sustainable forestry*, disponibil online la <https://www.swedishwood.com/wood-facts/about-wood/wood-and-sustainability/the-forest-and-sustainable-forestry/>; consultat la 15.01.2023.

⁶ Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry, *Forest and Forestry in Sweden*, op. cit.

⁷ Global Forest Watch, *Sweden. Summary*, disponibil online la <https://www.globalforestwatch.org/dashboards/country/SWE/?category=summary&dashboardPrompts=eyJzaG93UHJvbXB0cyI6dHJlZSwicHJvbXB0c1ZpZXdlZCI6WVYj3aWRnZXRTZXR0aW5ncyJdLCJzZXR0aW5ncy16eyJzaG93UHJvbXB0cyI6dHJlZSwicHJvbXB0c1ZpZXdlZCI6W10sInNldHRpbmdzJlp7Im9wZW4iOmZhbHNILCJzdGVwSW5kZXgiOjAsInN0ZXBzS2V5IjoiIn0sIm9wZW4iOnRydWUslN0ZXBjbmRleCI6MCMwic3RlcHNILZlZkLWV5YXkU3RhdHMifQ%3D%3D&location=WYjB3VudHJlZSI6WVYj3aWRnZXRTZXR0aW5ncyJ9LCJvcGVuLjJp0cnVILCJzdGVw0tleSI6ImRvd25sb2FkRGFzaGJvYXkU3RhdHMifQ%3D%3D&map=eyJjZW50ZXliOnsibGF0Ijo2Mi45OTE3NDI3MjE5MDMxOSwibG5nljoxNy42Mj12NTU4NjQ5OTc4MX0sInpvc20iOjMuNj>

Forma de proprietate dominantă a suprafețelor împădurite, în Suedia, este cea privată. Detaliată, ponderea formelor de proprietate a suprafețelor împădurite, în această țară, în anul 2021, era următoarea⁸:

- particulari individual, 48%;
- companii private, 24%;
- companii de stat, 12%;
- stat, 8%;
- alți particulari, 6%;
- alți deținători publici, 1%.

2.2. Situația fondului forestier românesc⁹

Fondul forestier al României ocupa (la sfârșitul anului 2021) o suprafață de 6,607 mil. ha. reprezentând 27,7 % din suprafața țării¹⁰.

Din această suprafață, 3.128.295 ha. era reprezentată (la data de 31.12.2021, conform raportărilor transmise de direcțiile silvice) de fond forestier proprietate publică a statului, aflat în administrarea Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva¹¹.

De precizat că, suprafața fondului forestier proprietate privată, înregistra o tendință crescătoare, datorată nefinalizării procesului de retrocedare a pădurilor¹².

Pe forme de proprietate, suprafața fondului forestier național, prezenta următoarea structură¹³:

- proprietate publică a statului 48,1 %;
- proprietate privată a persoanelor fizice și juridice, 34,3 %;

YwODg1NjE0ODkwNDAYLCJjYW5Cb3VuZCI6ZmFsc2UslmRhdGFzZXRzJjpbeyJkYXRhc2V0ljoicG9saXRpY2FsLWJvdW5kYXJpZXMiLjYXllcnMiOlsiZGlzcHV0ZWQtcG9saXRpY2FsLWJvdW5kYXJpZXMiLjw2xpdGlyYWwtYm91bmRhcmlleJdLjBj3VuZGFyeSI6dHJ1ZSwib3BhY2l0eSI6MSwidmlzaWJpbGl0eSI6dHJ1ZX0seyJkYXRhc2V0ljoiTmV0LUNoYW5nZS1TVEFH5U5HliwibGF5ZXJzJjpbImZvcmlzZdC1uZXQtY2hhbmdlll0sIm9wYWNpdHkiOjEsInZpc2liaWxpdiHkiOnRydWUslmBhcmFtcyl6eyJ2aXNpYmlsaXR5Jj0cnVILCjhgZG1fbGV2ZWwiOjJhZG0wIn19XX0%3D&showMap=true; consultat la 15.01.2023.

⁸ Skogsstyrelsen, *Ownership structure*, disponibil online la <https://www.skogsstyrelsen.se/en/statistics/subject-areas/ownership-structure/>; consultat la 15.01.2023..

⁹ Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană*, op. cit., pp. 173-175.

¹⁰ Institutul Național de Statistică, *Statistica activităților din silvicultură în anul 2021*, p. 6, disponibil online la https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/statistica_activitatilor_din_silvicultura_in_anul_2021.pdf; consultat la 27.01.2023.

¹¹ Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, *Raportul final privind modul de îndeplinire a Programului de activitate al R.N.P.-Romsilva pe anul 2021, revizuit cu rezultatele financiare definitive la 31.12.2021*, p. 1, disponibil online la <http://www.rosilva.ro/files/content/bucuresti/rap2021fin.pdf>; accesat la 27.01.2023.

¹² Institutul Național de Statistică, *Statistica activităților din silvicultură în anul 2021*, op. cit., p. 8.

¹³ Ibidem.

- proprietate publică a UAT, 1,2 %;
- proprietate privată a UAT, 15,9 %.

3. Cadrul normativ în sectorul silvic

3.1. Cadrul normativ în sectorul silvic suedez¹⁴

Legea forestieră (L.for.sv.)¹⁵ este reglementarea principală în sectorul silvic suedez.

Această reglementare cuprinde 41 de secțiuni (unele abrogate) ale căror dispoziții sunt sistematizate (în prezent) în 10 capitole (capitolul „Distrugeri provocate de insecte”, abrogat în 2022), respectiv: „Dispoziții generale” (Secțiunile 1-4); „Înființare a pădurii pe terenuri forestiere” (Secțiunile 5-8); „Tăieri pe terenuri forestiere” (Secțiunile 10-14); „Autorizare a tăierii în pădurile montane” (Secțiunile 15-19); „Consultări cu crescătorii de reni” (Secțiunea 20); „Păduri de foioase” (Secțiunile 22-28); „Conservarea naturii, conservarea patrimoniului cultural și creșterea renilor” (Secțiunile 30-31); „Evaluări de mediu” (Secțiunea 32); „Înregistrare” (Secțiunile 32a-32f); „Supraveghere” (Secțiunile 33-41).

A. Importanța pădurii

Se statuează, la nivel de *principiu*, că pădurea este un bun național și o resursă regenerabilă care trebuie gestionată de asemenea manieră încât să asigure, în mod durabil, rentabilitatea și conservarea biodiversității¹⁶.

Terenuri forestiere sunt considerate (în sensul prezentei reglementări) terenurile dintr-o zonă delimitată unde arborii au o înălțime de mai mare de 5 metri și o densitate a coronamentului mai mare de 10% ori au condiții să le atingă, fără măsuri de creștere a producției¹⁷.

Terenuri forestiere productive sunt considerate (în sensul prezentei reglementări) terenurile forestiere care pot produce (în medie), potrivit criteriilor de evaluare acceptate, cel puțin un metru cub de lemn pe hectar și an¹⁸.

Impedimente forestiere sunt considerate (în sensul prezentei reglementări) terenurile forestiere neproductive, terenurile cu vegetație forestieră¹⁹.

¹⁴ Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană, op. cit.*, pp. 158-167.

¹⁵ Skogsvårdslag (1979:429), disponibil online la https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skogsvardslag-1979429_sfs-1979-429; consultat la 16.01.2023.

¹⁶ Secț. 1 par. 1 L.for.sv.

¹⁷ Secț. 2 pct. 1 L.for.sv.

¹⁸ Secț. 2 pct. 2 L.for.sv.

¹⁹ Secț. 2 pct. 3 L.for.sv.

B. Înființarea pădurii și recoltarea pe terenuri forestiere

*Pădurile noi se înființează pe terenuri forestiere productive, dacă*²⁰:

- capacitatea terenului de producere a lemnului după recoltare sau din cauza deteriorării pădurii nu poate fi luată în considerare într-o manieră acceptabilă;
- terenul nu este utilizat;
- starea pădurii este, în mod evident, nesatisfăcătoare.

În primele două situații, înființarea trebuie făcută fără întârziere iar în ultima situație, într-un termen rezonabil²¹.

*Atunci când sunt înființate păduri noi*²²:

- trebuie luate acele măsuri de întinerire care ar putea fi necesare pentru a asigura regenerarea unei păduri cu o densitate și stare (în general) satisfăcătoare;
- nu trebuie utilizată scarificarea ca metodă de pregătire a terenului;
- nu pot fi folosite specii de arbori străini ca material forestier de reproducere în pădurile montane.

Cel care răspunde de înființarea ori de întreținerea pădurilor noi este *proprietarul terenului forestier productiv*²³.

În situația în care au fost constituite garanții pentru realizarea măsurilor de regenerare, potrivit secț. 36 și în situația în care acestea urmează a fi instituite pe un teren forestier productiv ce face obiectul vânzării, schimbului ori donației, *persoana care a constituit garanțiile*, împreună cu *proprietarul ulterior*, sunt responsabili (în solidar) pentru costurile decurgând din măsurile luate, urmare a deciziei Agenției pentru Păduri, în temeiul secț. 35 par. 4 (ce sunt desfășurate pe cheltuiala proprietarului)²⁴.

Cu toate acestea, *răspunderea este limitată* la cuantumul garanției constituite iar aceasta încetează în situația în care noul proprietar asigură realizarea măsurilor de regenerare iar realizarea lor a fost aprobată de Agenția pentru Păduri²⁵.

*Tăierile pe terenurile forestiere productive trebuie să fie adecvate pentru regenerarea pădurilor nou înființate sau pentru dezvoltarea pădurilor*²⁶.

În situația achiziționării unui teren, proprietarul dobânditor *nu poate efectua tăieri* decât după obținerea autorizației prevăzute de Legea privind achiziționarea terenurilor (1979:230), dacă aceasta este necesară²⁷.

În cazul exploatărilor forestiere mari, pentru a asigura o repartizare uniformă a vârstei pădurilor, Guvernul (ori autoritatea publică desemnată de acesta) poate specifica un *procent maxim admis* din suprafața de terenuri forestiere productive a

²⁰ Secț. 5 par. 1 L.for.sv.

²¹ Secț. 5 par. 2 L.for.sv.

²² Secț. 6 par. 1, 6a par. 1, 6b par. 1 L.for.sv.

²³ Secț. 8 par. 1 L.for.sv.

²⁴ Secț. 8 par. 2 L.for.sv.

²⁵ Secț. 8 par. 3 L.for.sv.

²⁶ Secț. 10 par. 1 L.for.sv.

²⁷ Secț. 10a par. 1 L.for.sv.

unei unități de management care nu sunt utilizate într-o măsură semnificativă în alte scopuri decât producția de lemn, care urmează a fi parcursă cu tăieri într-o perioadă de timp determinată²⁸.

În cazul altor exploatare forestiere, restricțiile de mai sus *pot presupune* ca tăierile să nu se realizeze într-o asemenea măsură încât mai mult de jumătate din suprafața de terenuri forestiere productive a unei unități de management care nu sunt utilizate într-o măsură semnificativă în alte scopuri decât producția de lemn, să cuprindă suprafețe parcurse cu tăieri rase și zone tinere²⁹.

La cerere, Agenția pentru Păduri, va emite o *decizie prealabilă* privind conformarea unei recoltări cu dispozițiile secț. 11⁽³⁰⁾.

Proprietarul terenului forestier productiv este *obligat să informeze* Agenția pentru Păduri, conform reglementărilor emise de Guvern (ori de autoritatea publică desemnată de acesta) privitor la³¹:

- recoltarea care urmează a se realiza pe terenul proprietatea sa;
- ce intenționează a întreprinde pentru a răspunde intereselor legate de conservarea naturii și protejarea patrimoniului cultural, în legătură cu recoltarea de pe terenul proprietatea sa;
- ce intenționează a întreprinde pentru a satisface interesele crescătorilor de reni în legătură cu tăierile efectuate pe terenurile unde trăiesc aceste populații de animale;
- ce intenționează a întreprinde pentru a asigura regenerarea pădurii.

În pădurile montane tăierile *nu pot fi realizate* fără autorizarea Agenției pentru Păduri; această autorizare nu este necesară pentru activități de curățare sau rărire care favorizează dezvoltarea pădurii³².

În *solicitarea de autorizare* a recoltării, solicitantul trebuie să precizeze ce intenționează a întreprinde pentru a³³: (a) răspunde intereselor legate de conservarea naturii, patrimoniul cultural și creșterea renilor, (b) asigura regenerarea pădurii.

Autorizarea recoltării *nu trebuie acordată* dacă³⁴:

- suprafața ce urmează a fi parcursă cu tăieri nu contribuie la realizarea standardului de calitate a mediului menționat la cap. 5, secț. 2, par. 1 din Codul mediului;
- costurile construirii unui drum de acces forestier exced beneficiilor pentru exploatarea forestieră sau dacă acesta nu poate fi încadrat într-un plan al rețelei de drumuri;

²⁸ Secț. 11 par. 1 L.for.sv.

²⁹ Secț. 11 par. 2 L.for.sv.

³⁰ Secț. 13 L.for.sv.

³¹ Secț. 14 L.for.sv.

³² Secț. 15 L.for.sv.

³³ Secț. 16 L.for.sv.

³⁴ Secț. 17-18 L.for.sv.

- tăierea este incompatibilă cu interese care sunt esențiale pentru conservarea naturii și a patrimoniului cultural.

În situația în care acordă autorizarea de recoltare, Agenția pentru Păduri *va trebui decidă* cu privire la interesele care trebuie luate în considerare, respectiv cele legate de³⁵:

- conservarea naturii și a patrimoniului cultural;
- creșterea renilor.

Acestea pot privi mărimea, forma și locația tăierilor ori altele similare; în cazul crescătorilor de reni, acestea nu pot privi decât ce este necesar cu referire la dreptul de pășunare a turmelor³⁶.

De asemenea, în cazul autorizării recoltării, Agenția pentru Păduri *poate decide* cu privire la măsurile de limitare ori contracarare a altor inconveniente decât cele menționate la secț. 18b și cu privire la asigurarea regenerării pădurii³⁷.

Termenul „*foioase de valoare selecționate*” se referă la speciile de arbori indigeni de ulm, frasin, carpen, fag, stejar, cireș, tei, arțar³⁸.

Termenul „*păduri de foioase de valoare selecționate*” cuprinde³⁹:

- o suprafață de cel puțin 0,5 ha. care cuprinde cel puțin 70 % foioase și cel puțin 50 % foioase de valoare selecționate;
- suprafețe de pășuni de cel puțin 1 ha., dacă acestea cuprind cel puțin 70 % foioase și cel puțin 50 % foioase de valoare selecționate; dintre aceste din urmă, cel puțin 10 arbori pe ha. trebuie să aibă un diametru minim de cel puțin 30 cm. măsurată la o înălțime de cel puțin 1,3 m. deasupra solului.

Agenția pentru Păduri emite, la cerere, o *decizie* asupra faptului dacă o anumită porțiune de pădure sau de pășune poate fi considerată ca fiind pădure de foioase de valoare selecționate⁴⁰.

În suprafețele definite la secț. 23 *nu pot fi luate măsuri* care să conducă la încetarea stării de pădure de foioase de valoare selecționate; după operațiunile de tăiere, altele decât cele de curățare ori rărire, pe amplasament va fi înființată o pădure de foioase de valoare selecționate⁴¹.

Operațiunile de exploatare, altele decât cele de curățare ori rărire, în suprafețele definite la secț. 23, *nu pot fi inițiate* fără autorizarea prealabilă a Agenției pentru Păduri⁴².

³⁵ Secț. 18b par. 1 L.for.sv.

³⁶ Secț. 18b par. 2-3 L.for.sv.

³⁷ Secț. 18c L.for.sv.

³⁸ Secț. 22 L.for.sv.

³⁹ Secț. 23 par. 1 L.for.sv.

⁴⁰ Secț. 24 L.for.sv.

⁴¹ Secț. 25 par. 1 L.for.sv.

⁴² Secț. 27 par. 1 L.for.sv.

În *solicitarea de autorizare* a recoltării, solicitantul trebuie să precizeze ce intenționează a întreprinde pentru a satisface interesele legate de conservarea naturii și a patrimoniul cultural⁴³.

În legătură cu acordarea autorizării, Agenția pentru Păduri *poate decide* cu privire la metodele de tăiere și de înființare a unei noi pădure de foioase de valoare selecționate⁴⁴.

C. Evaluările de mediu, conservarea naturii, protejarea patrimoniului cultural și creșterea renilor

Guvernul (ori autoritatea publică desemnată de acesta) poate *adopta reglementări* privind⁴⁵:

- respectarea intereselor legate de conservarea naturii și a patrimoniului cultural în legătură cu gestionarea pădurilor, cum ar fi forma și dimensiunile zonei de tăiere, metodele de regenerare, păstrarea arborilor individual ori în grup, fertilizarea, drenajul și rutele drumurilor de acces forestier;

- măsurile care trebuie luate în situația în care nu au fost respectate dispozițiile de mai sus.

Totuși, *competențele* (de mai sus) acordate Guvernului (ori autorității publice desemnate de acesta) *nu permit* adoptarea de reglementări care sunt atât de extinse încât utilizarea continuă a terenurilor să fie îngreunată, în mod semnificativ⁴⁶.

Măsurile de gestionare a pădurilor care privesc forma și dimensiunile zonei de tăiere, înființarea de noi suprafețe, păstrarea grupurilor de arbori, rutele drumurilor de acces forestier trebuie să țină seama de cerințele esențiale ale creșterii renilor; la planificarea și aplicarea acestor măsuri trebuie depuse eforturi pentru a se asigura că comunitatea afectată are acces anual atât la zone de pășunat suficient de mari și coezive, cât și la o cantitate mare de vegetație în zonele necesare pentru străngerea, relocarea și odihna renilor⁴⁷.

Guvernul (ori autoritatea publică desemnată de acesta) poate, în chestiunile prevăzute în prezenta lege, pentru a face posibilă evaluarea consecințelor asupra mediului a metodelor noi de gestionare a pădurilor și a materialului forestier de reproducere nou, să impună efectuarea unei evaluări a impactului asupra mediului, care să fie efectuate de persoana ori persoanele care intenționează să le utilizeze⁴⁸.

⁴³ Secț. 27 par. 2 L.for.sv.

⁴⁴ Secț. 27 par. 3 L.for.sv.

⁴⁵ Secț. 30 par. 1-2 L.for.sv.

⁴⁶ Secț. 30 par. 3 L.for.sv.

⁴⁷ Secț. 31 L.for.sv.

⁴⁸ Secț. 32 L.for.sv.

D. Înregistrarea și supravegherea

În scopurile prevăzute la secț. 32b și 32c, se ține câte un *registru*, prin prelucrare automată a datelor (înregistrări care trebuie să corespundă cu cele din registre), al⁴⁹:

- persoanelor fizice și juridice care desfășoară ca profesie activități de producție, import pentru comercializare ori comercializare de material forestier de reproducere;

- surselor de semințe autorizate.

Registrul persoanelor fizice și juridice care desfășoară ca profesie activități de producție, import pentru comercializare ori comercializare de material forestier de reproducere, are scopul de a furniza informații pentru⁵⁰:

- activitățile pentru care statul este responsabil (în temeiul legii ori a altor reglementări) referitoare la (a) comercianții înscrși în registre și (b) care, pentru a putea fi executate, necesită acces la informațiile despre acești operatori;

- actualizarea, completarea ori verificarea informațiilor referitoare la acești comercianți în registrele de comerț ori altele similare;

- selectarea datelor cu caracter personal pentru marketing direct, sub rezerva limitării care decurge din art. 21.3 și 21.3 din Regulamentul UE 2016/679.

Registrul surselor de semințe autorizate are scopul de a furniza informații pentru⁵¹:

- activitățile pentru care statul este responsabil (în temeiul legii ori a altor reglementări) referitoare la (a) sursele înscrise în registre și (b) care, pentru a putea fi executate, necesită acces la informațiile despre astfel de surse;

- cifra de afaceri a materialului forestier de reproducere și a bunurilor imobile pe care a fost înregistrată o sursă de semințe;

- actualizarea, completarea ori verificarea informațiilor referitoare la aceste surse de semințe din registrele de comerț ori altele similare;

- selectarea datelor cu caracter personal în vederea comercializării directe sub rezerva limitării art. 21.3 și 21.3 din Regulamentul UE 2016/679.

Agenția pentru Păduri este *persoana responsabilă* cu procesarea datelor, în registrele la care face referire secț. 32a par. 1⁽⁵²⁾.

Această agenție poate, pentru scopurile menționate în secț. 32b și 32c, să acorde acces direct la registrele la care face referire secț. 32a par. 1⁽⁵³⁾

Agenția pentru Păduri este *autoritatea însărcinată cu supravegherea* respectării dispozițiilor prezentei legi și a regulamentelor adoptate în temeiul ei, cu excepția secț. 32a-32g⁵⁴;

⁴⁹ Secț. 32a par. 1 L.for.sv.

⁵⁰ Secț. 32b L.for.sv.

⁵¹ Secț. 32c L.for.sv.

⁵² Secț. 32e L.for.sv.

⁵³ Secț. 32f L.for.sv.

⁵⁴ Secț. 33 L.for.sv.

Această autoritate de supraveghere are *dreptul*⁵⁵:

- să obțină (la cerere) informațiile și documentele necesare supravegherii;
- de a avea acces la terenuri, mijloace de transport, clădiri sau alte spații închise (cu excepția locuințelor) pentru supraveghere, în cazul persoanelor fizice și juridice care desfășoară ca profesie activități de producție, import pentru comercializare ori comercializare de material forestier de reproducere.

Pentru exercitarea dreptului de acces (mai sus precizat) și obținerea accesului, această autoritate de supraveghere *poate solicita asistență* din partea autorităților de aplicare a legii⁵⁶.

Autoritatea de supraveghere poate, dacă este necesar, *să prescrie ori să interzică anumite acțiuni*, pentru a asigura respectarea dispozițiilor prezentei legi ori a regulamentelor adoptate în temeiul ei⁵⁷.

Deciziile de prescriere sau de interzicere a anumitor acțiuni pot fi combinate cu sancțiuni financiare⁵⁸.

Autoritatea de supraveghere *poate impune*, în cazul nerespectării deciziilor de punere în aplicare a anumitor acțiuni, ca acțiunea prescrisă să fie realizată pe cheltuiala celui în culpă⁵⁹.

În situația în care, în urma unei tăieri, pot rezulta măsuri de regenerare extinse și costisitoare, și există o îndoială rezonabilă cu privire la realizarea lor, Agenția pentru Păduri, *poate dispune*, în legătură cu acea exploatare, *să fie furnizate garanții* pentru a asigura finalizarea măsurilor de regenerare⁶⁰.

Garanțiile de mai sus pot fi, de asemenea, condiție pentru autorizarea de tăiere, în condițiile secț. 16 sau 27 par. 1⁶¹.

Dacă Agenția pentru Păduri a decis ca garanțiile de mai sus să fie constituite, *tăierea nu poate începe* până ce acestea nu au fost constituite și aprobate⁶².

În situația în care aceste garanții nu sunt constituite, Agenția pentru Păduri *poate institui o interdicție de tăiere* pentru exploatarea forestieră respectivă⁶³.

Guvernul (ori autoritatea publică desemnată de acesta) poate prevedea *taxe speciale* care să fie percepute în domeniile reglementate de prezenta lege și pentru acoperirea costurilor de supraveghere și control⁶⁴.

⁵⁵ Secț. 34 par. 1-2 L.for.sv.

⁵⁶ Secț. 34 par. 3 L.for.sv.

⁵⁷ Secț. 35 par. 1 L.for.sv.

⁵⁸ Secț. 35 par. 2 L.for.sv.

⁵⁹ Secț. 35 par. 3 L.for.sv.

⁶⁰ Secț. 36 par. 1 L.for.sv.

⁶¹ Secț. 36 par. 2 L.for.sv.

⁶² Secț. 36 par. 3 L.for.sv.

⁶³ Secț. 36 par. 4 L.for.sv.

⁶⁴ Secț. 37 L.for.sv.

E. Sancționarea încălcării dispozițiilor în domeniu

Poate fi sancționată cu *amendă ori închisoare de până la 6 luni*, persoana care, intenționat ori din neglijență⁶⁵:

- încalcă secț. 6b par. 1., secț. 10 par. 1 sau secț. 10a;
- încalcă secț. 15 sau condițiile care guvernează tăierea, impuse în conformitate cu secț. 18b sau 18c;
- încalcă secț. 36 par. 3 sau interdicția de tăiere prevăzută la secț. 36 par. 4;
- nu respectă un ordin de executare sau încalcă o interdicție emisă pentru a asigura conformitatea cu secț. 31;
- încalcă, prin tăiere sau alte măsuri, secț. 25 par. 1 teza I, secț. 27 par. 1 sau o decizie privind tăierea emisă în temeiul secț. 27 par. 3.

În cazuri de încălcare minoră, nu va fi impusă vreo sancțiune⁶⁶.

Poate fi sancționată cu *amendă* persoana care, intenționat ori din neglijență⁶⁷:

- încalcă un regulament emis de Guvern ori de o altă autoritate publică desemnată de acesta, în temeiul secț. 7 par. 1 sau secț. 11;
- încalcă un regulament emis de o autoritate publică desemnată de Guvern, în temeiul secț. 10 par. 2, secț. 20 sau secț. 29 par. 1;
- nu îndeplinește obligația de notificare, în conformitate cu reglementările emise de Guvern ori de altă autoritate desemnată de acesta, în temeiul secț. 14;
- nu respectă un ordin de executare sau încalcă o interdicție emisă pentru a asigura conformitatea cu secț. 30.

În cazuri de încălcare minoră, nu va fi impusă vreo sancțiune⁶⁸.

3.1. Cadrul normativ în sectorul silvic românesc⁶⁹

Codul silvic (C. siv.), Legea nr. 46/2008⁽⁷⁰⁾ este reglementarea principală în sectorul silvic românesc.

Această reglementare cuprinde, în șapte titluri, 133 de articole, după cum urmează: titlul I „Dispoziții generale”, art. 1-9; titlul II „Administrarea fondului forestier național” art. 10-18; titlul III „Gestionarea durabilă a pădurilor”, art. 19-87; titlul IV „Dezvoltarea durabilă a fondului forestier național, art. 88-101; titlul V „Controlul aplicării și respectării regimului silvic”, art. 102-103; titlul VI „Răspunderi și sancțiuni”, art. 104-114); titlul VII „Dispoziții finale și tranzitorii”, art. 115-133.

⁶⁵ Secț. 38 par. 1 L.for.sv.

⁶⁶ Secț. 38 par. 2 L.for.sv.

⁶⁷ Secț. 38a par. 1 L.for.sv.

⁶⁸ Secț. 38a par. 2 L.for.sv.

⁶⁹ Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană*, op. cit., pp. 187-206; Ioniță G. I., Ioniță-Burda Ș. D., *Dreptul protecției mediului*, edț. a V-a rev. și adăugată, Ed. Universul Juridic, București, 2022, pp. 119-127.

⁷⁰ Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, republicată în M. Of. nr. 611/12.08.2015.

A. Importanța pădurii

Se statuează, la nivel de *principiu*, că *fondul forestier național* constituie un *bun de interes național*, fiind (după caz) proprietate publică sau privată⁷¹ și este *supus regimului silvic*⁷².

Acesta (*fondul forestier național*) este constituit din totalitatea pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a celor care servesc nevoilor de cultură, producție sau administrare silvică, a iazurilor, a albiilor pâraielor, a altor terenuri cu destinație forestieră (inclusiv cele neproductive), cuprinse în amenajamente silvice la data de 1 ianuarie 1990 (inclusiv cu modificările de suprafață, conform operațiunilor de intrări-ieșiri efectuate în condițiile legii), indiferent de forma de proprietate⁷³.

Păduri sunt considerate (în sensul prezentei reglementări) terenurile cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha, acoperite cu arbori; arborii trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m. la maturitate în condiții normale de vegetație⁷⁴.

B. Administrarea fondului forestier național

Se instituie⁷⁵ *obligația administrării* sau (după caz) *asigurării serviciilor silvice* pentru întreg fondul forestier național (indiferent de forma de proprietate) prin ocoale silvice (ca excepție, pentru fondul forestier proprietate publică a statului deținut de Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice „Marin Drăcea”, administrarea se realizează de structurile din cadrul acestuia).

Se instituie⁷⁶ *obligația respectării regimului silvic*, în sarcina tuturor proprietarilor sau deținătorilor de fond forestier.

În aplicarea regimului silvic, în sarcina *proprietarilor fondului forestier*, sunt prevăzute mai multe *obligații* (cu precizarea că, în cazul administrării fondului forestier prin ocoale silvice autorizate, obligațiile, cu excepția celei de delimitare a fondului forestier, revin acestora)⁷⁷:

- asigurarea elaborării și respectării prevederilor amenajamentelor silvice și asigurarea administrării/serviciilor silvice pentru fondul forestier aflat în proprietate;
- asigurarea pazei și integrității fondului forestier;
- realizarea lucrărilor de regenerare a pădurii;
- realizarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor;
- executarea lucrărilor necesare pentru prevenirea și combaterea bolilor și dăunătorilor pădurilor;

⁷¹ Art. 3 alin. (1) C. silv.

⁷² Art. 6 alin. (1) C. silf.

⁷³ Art. 1 alin. (1) C. silf.

⁷⁴ Art. 2 alin. (1) C. silf.

⁷⁵ Art. 10 alin. (1)-(2) C. silf.

⁷⁶ Art. 17 alin. (1) C. silf.

⁷⁷ Art. 17 alin. (2)-(3) C. silf.

- asigurarea respectării măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor;
- exploatarea masei lemnoasă numai după punerea în valoare, autorizarea parchetelor și eliberarea documentelor specifice de către personalul abilitat;
- asigurarea întreținerii și reparării drumurilor forestiere pe care le au în administrare sau în proprietate;
- delimitarea fondului forestier aflat în proprietate (în conformitate cu actele de proprietate sau cu documentele cadastrale, după caz) prin semne de hotar, și menținerea în stare corespunzătoare;
- notificarea structurilor teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură (în termen de 60 de zile) cu privire la transmiterea proprietății asupra terenurilor forestiere.

C. Gestionarea durabilă a pădurilor

*Modul de gestionare a fondului forestier național/țelurile de gospodărire a pădurii se reglementează/se stabilesc prin amenajamente silvice*⁷⁸.

Aceste *amenajamente silvice* se elaborează pe unități de producție și/sau de protecție (întocmirea acestora fiind obligatorie pentru proprietățile de fond forestier mai mari de 10 ha.) cu respectarea normelor tehnice de amenajare, elaborate și aprobate de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură (în colaborare cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”, cu alte instituții de specialitate și organizații neguvernamentale)⁷⁹.

*Se interzice reducerea suprafeței fondului forestier național*⁸⁰; prin excepție, *se permite reducerea acestei suprafețe prin scoaterea definitivă* doar a unor categorii de terenuri⁸¹.

Recoltarea produselor lemnoase (ale pădurii și ale vegetației forestiere din afara fondului forestier) se face pe bază de autorizație de exploatare eliberată de ocolul silvic, acesta având obligația să execute predarea spre exploatare, controlul exploatării și reprimirea parchetelor; estimarea cantitativă și calitativă a produselor lemnoase se face prin acte de evaluare întocmite de ocoalele silvice (conform normelor tehnice silvice specifice); valorificarea masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică se face potrivit regulamentului aprobat prin hotărâre a Guvernului⁸².

D. Dezvoltarea durabilă a fondului forestier național și extinderea suprafețelor de pădure constituie o obligație (a autorității publice centrale care răspunde de silvicultură) și o *prioritate națională*, în vederea asigurării echilibrului ecologic la nivel

⁷⁸ Art. 19 C. silf.

⁷⁹ Art. 20 alin. (1), (2) și (4) C. silf.

⁸⁰ Art. 35, 36 alin. (1) C. silf.

⁸¹ Art. 37 alin. (1) C. silf.

⁸² Art. 60 alin. (1)-(4) C. silf.

local, național și global și se realizează prin Programul național de împădurire (ce se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură)⁸³.

E. Controlul aplicării și respectării regimului silvic este organizat și realizat de către *autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură* (prin personalul propriu împuternicit și prin personalul împuternicit de la structurile teritoriale de specialitate ale acesteia).

F. Răspunderi și sancțiuni

Ca regulă generală instituită⁸⁴, încălcarea prevederilor acestei reglementări atrage (după caz) *răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală* (potrivit legii).

Ca *infracțiuni*, sunt incriminate: reducerea suprafeței fondului forestier național (art. 106 C. silf.), distrugerea fondului forestier național și a vegetației forestiere din afara acestuia (art. 107 C. silf.), folosirea fără drept a dispozitivelor speciale de marcat (art. 107¹ C. silf.), pășunatul fără drept în fondul forestier național (art. 108 C. silf.), furtul de produse ale fondului forestier național și vegetației forestiere din afara acestuia (art. 109 C. silf.) și omisiunea de reîmpădurire (art. 110 C. silf.), care (în esență) constituie (unele) variante de specie ale unor infracțiuni prevăzute în Codul penal: furtul (art. 228 C. pen.), furtul calificat (art. 229 C. pen.), distrugerea (art. 253 C. pen.).

4. Cadrul instituțional/organizatoric în sectorul silvic

4.1. Cadrul instituțional/organizatoric în sectorul silvic suedez⁸⁵

Printre instituțiile/organizațiile relevante în sectorul silvic suedez, se remarcă: Agenția Suedeză pentru Păduri, Academia Regală Suedeză pentru Agricultură și Silvicultură, Federația Industriilor Forestiere Suedeze și Federația Asociațiilor Forestiere Familiale Suedeze.

A. Agenția Suedeză pentru Păduri

Agenția Suedeză pentru Păduri este⁸⁶:

⁸³ Art. 88 alin. (1)-(2) C. silf.

⁸⁴ Art. 104 C. silf.

⁸⁵ Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană*, op. cit., pp. 168-170.

⁸⁶ Swedish Forest Agency, *About us*, disponibil online la <https://www.skogsstyrelsen.se/en/about-us/>; consultat la 23.01.2023.

- autoritatea națională în domeniul silvic, organizată în cadrul Ministerului Afacerilor Rurale și al Infrastructurii;

- responsabilă cu promovarea unui tip de gestionare a pădurilor care să permită atingerea obiectivelor politicii forestiere;

- însărcinată cu punerea în aplicare a politicii forestiere.

Activitățile specifice de inventariere, vizite în teren, contacte cu proprietarii de păduri etc. sunt realizate prin intermediul districtelor locale, împărțite geografic în trei regiuni⁸⁷.

B. Academia Regală Suedeză pentru Agricultură și Silvicultură

Academia Regală Suedeză pentru Agricultură și Silvicultură (KSLA)⁸⁸:

- este o organizație imparțială, independentă;

- are în atenție aspecte legate de agricultură, silvicultură, alimente, pădure și produse forestiere, pescuit, vânătoare și acvacultură, mediu și resurse naturale, istorie agricolă și silvică;

- inițiază măsuri sau activități care stimulează dezvoltarea.

Activitățile în cadrul KSLA sunt desfășurate în trei secțiuni⁸⁹: (a) Secțiunea Generală, (b) Secțiunea Agricultură și (c) Secțiunea Silvicultură.

În plus, există și o Unitate pentru Istoria agricolă și silvică care conduce o bibliotecă și o arhivă specializată.

Secțiunea Silvicultură se ocupă de aspecte care au legătură directă cu silvicultura și utilizarea pădurii ca resursă naturală.

C. Federația Industriilor Forestiere Suedeze

Federația Industriilor Forestiere Suedeze este organizată în mai multe departamente, respectiv⁹⁰: (a) Bioeconomie și Silvicultură - Probleme internaționale, (b) Politică industrială, (c) Comerț și analiză de piață, (d) Cercetare și Inovare, (e) Comunicare și (f) Păduri și suprafețe împădurite.

Departamentul „Păduri și suprafețe împădurite”⁹¹:

- diseminează cunoștințe și încurajează dezvoltarea în materie de lemn, produse din lemn și construcții din lemn;

- evidențiază lemnul ca un material competitiv, ecologic și durabil.

⁸⁷ Swedish Forest Agency, *Organisation*, disponibil online la <https://www.skogsstyrelsen.se/en/about-us/organization/>; consultat la 23.01.2023.

⁸⁸ Kungl. Skogs-och Lantbruksakademiens, *KASLA in English*, disponibil online la <https://www.ksla.se/en/>; consultat la 23.01.2023.

⁸⁹ *Idem*, *Section & Committee*, disponibil online la <https://www.ksla.se/en/our-way-of-working/sections-committees/>; consultat la 23.01.2023.

⁹⁰ Skogs Industrierna, *Organisation*, disponibil online la <https://www.forestindustries.se/about-us/what-we-do/organisation/>; consultat la 23.01.2023.

⁹¹ Swedish Wood, *About us*, disponibil online la <https://www.swedishwood.com/>; consultat la 23.01.2023.

D. Federația Asociațiilor Forestiere Familiare Suedeze

Federația Asociațiilor Forestiere Familiare Suedeze (LRF) are ca misiune să contribuie la dezvoltarea companiilor și industriilor agricole și silvice permițând membrilor individuali să-și realizeze obiectivele în ce privește profitabilitatea, dezvoltarea și calitatea vieții⁹².

La nivel central, LRF Skogsägarna și, la nivel regional, în cadrul a patru asociații regionale organizate ca și cooperative de producători deținute și administrate de membrii fiecărei asociații, cooperează aproximativ 112000 de asociații forestiere familiale⁹³.

5. Cadrul instituțional/organizatoric în sectorul silvic românesc⁹⁴

În sectorul silvic românesc, activitatea este realizată/coordonată/controlată de trei instituții: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Garda Forestieră Națională, Regia Națională a Pădurilor - Romsilva.

A. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA)⁹⁵, înființat prin O.U.G. nr. 98/2019, este autoritatea publică centrală care răspunde pentru silvicultură.

În cadrul acestei instituții, în domeniul forestier, își desfășoară activitatea Direcția Generală Păduri și Strategii în Silvicultură.

B. Garda Forestieră Națională și Gărzile forestiere

Inițial, Gărzile forestiere (GF) au fost înființat prin O.U.G. nr. 32/2015, prin preluarea atribuțiilor activităților, a posturilor și a personalului de la comisariatele de regim silvic și cinegetic (care au fost desființate), și au fost organizate și funcționau ca instituții publice teritoriale (cu personalitate juridică, în subordinea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură)⁹⁶.

În prezent, acestea (9, ca număr) sunt în subordinea Gărzii Forestiere Naționale, înființată prin H.G. nr. 77/2021, ca instituție publică ce funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale care răspunde de

⁹² Lantbrukarnas Risksförbund, *LRF's vision and mission*, disponibil online la <https://www.lrf.se/om-lrf/in-english/lrfs-vision-and-mission/>; consultat la 23.01.2023.

⁹³ *Idem*, *LRF Forestry*, disponibil online la <https://www.lrf.se/om-lrf/in-english/lrf-forestry/>; consultat la 30.04.2019

⁹⁴ Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană*, op. cit., pp. 299-304.

⁹⁵ Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, disponibil online la <http://www.mmediu.ro>; consultat la 28.01.2023.

⁹⁶ Potrivit art. 1 din H.G. nr. 743/2015.

silvicultură, cu personalitate juridică, în subordinea autorității publice centrale pentru silvicultură⁹⁷.

C. Regia Națională a Pădurilor - Romsilva

Regia Națională a Pădurilor - Romsilva (Romsilva)⁹⁸ a fost înființată prin H.G. nr. 1335/1990 și reorganizată succesiv ca regie autonomă de interes național (aflată sub autoritatea statului, prin autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură)⁹⁹, în scopul gestionării durabile și unitare a fondului forestier proprietate publică a statului¹⁰⁰.

Aceasta are în structură¹⁰¹ 41 direcții silvice, 22 administrații ale parcurilor naturale/naționale, Complexul Silva și Muzeul cinegetic al Carpaților „Posada”.

6. Concluzii¹⁰²

La nivel european, Suedia are cel mai ridicat grad de împădurire; la această reușită contribuind atât factori comuni și altor țări, cât și factori specifici.

Reglementarea activității în sectorul silvic, în Suedia, este asigurată, în principal, de Legea forestieră, care prezintă câteva particularități, care ar trebui observate și de legiuitorul român, respectiv: (a) sublinierea importanței pădurii și clarificarea tipurilor de terenuri forestiere; (b) neimpunerea vreunui regim forestier pentru terenurile forestiere, ci doar a unor obligații, atribuții ori responsabilități, cu un caracter destul de general; (c) limitarea competențelor acordate Guvernului (ori autorității publice desemnate de acesta) de adoptare a unor reglementări privind respectarea intereselor legate de conservarea naturii și protejarea patrimoniului cultural în legătură cu gestionarea pădurilor; (d) gruparea în două mari grupe a principalelor încălcări ale dispozițiilor prezentei reglementări și stabilirea unor sancțiuni destul de blânde și stabilirea posibilității neimpunerii vreunei sancțiuni în cazuri de încălcare minoră a dispozițiilor acestei reglementări.

Cadrul instituțional/organizatoric în sectorul silvic suedez, apare a fi destul de descentralizat, orientat spre o gestiune durabilă a resurselor forestiere, implicând deținătorii acestor resurse.

⁹⁷ Potrivit art. 1 alin. (1) din H.G. nr. 77/2021.

⁹⁸ Regia Națională a Pădurilor - Romsilva, disponibil online la <http://www.rosilva.ro/>; consultat la 28.01.2023.

⁹⁹ Potrivit art. 1 alin. (3) din H.G. nr. 229/2009.

¹⁰⁰ Potrivit art. 4 alin. (1) din H.G. nr. 229/2009.

¹⁰¹ Potrivit Anexei nr. 2 și Anexei nr. 3 la H.G. nr. 229/2009.

¹⁰² Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA, *Protecția juridică a pădurilor în Uniunea Europeană, op. cit.*, p. 172.